

HIRDETMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli pausz... valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények s ide intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Table with subscription rates: Egész évre, Félévre, Negyedévre, Egy óra.

Hirdetési díj:

Or-hasábsopetitor egyszeri beiktatásáért 5kr Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr Nyilttár 4 hasábsopetitorért 20 kr. Hirdetést vagy reclamat magában foglalt udjónság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Csütörtök, május 12.

92. szám.

Nyilvános felhívás

a leégett magyar városok és községek gyors segélyezésére és felhívás állandó önségélyre a jövőben.

Magyarország legvirágzóbb városai közül kettő, Eperjes és Nagykároly lett tűzvész által nagyrészt megsemmisítve. Torozskó, Kurtics Aradmegyében, Meregnyó Kolozsban, Ruszberg, Csik-Kozmás és Jánosháza magyar községek tönkretették a pusztító elem által. A leggyorsabb segélyezésre van szükség, mert sok ezer ember lett hajléktalanná s maradt kenyér nélkül.

A felsége Magyarországon koronás királya, a ki minden alkalommal népe igazi atyjának bizonyult, valódi királyi bőkezűséggel állott az irgalmasság ezen hazafias cselekedetének élére.

A mily nagy a szükség, legyen oly gyorsan nyujtva a segély, mert soha igazabb nem volt, e szerencsétlenségnél, hogy a ki gyorsan ad, kétszeresen ad és szerzetadományával tiszterre több jó cselekedetet gyakorol. Magyarországon sajnos pártkülönbség nélkül, a fővárosban és a vidéken, mindenkor hazafias készséggel résztvevett mindabban, a mi a magyar nemzet szívét megdobogtatja s a hazát előmozdítja. Ehhez képest mi is, mint a fővárosi lapok és a vidéki sajtó összes közgeivel egyesülten, köztehetszük gyors segélyiránti kérelmünket. Az adakozások és kegyadományok a nemes cél elérésére legelőnyösebben a vöröskereszt-egyesület központi igazgatóságához Budapestre küldendők.

A magyar vörös kereszt-egylet, melynek első sorban a háboruban üttöt sebek gyógyítása képezi feladatát, felhasználhatja most az alkalmat, hogy az ország minden részében létező fiókegyletei által a kegyadományokat a szerencsétlenség által sújtottak közt vagy az adakozó utasításának, vagy a szerencsétlenség kiterjedtségének és a legégetőbb szükség kivánalmainak megfelelőleg felosztassa.

A természetbeli adományok az illető városi vagy községi előjáróságokhoz küldendők. Az irgalmasság e cselekedete nem tőr halasztást. A jelen szükségén nyhiteni kell az emberbaráti érzelem és a felebaráti szeretet eszközeivel, melyek a magyar haza minden gyermekét ilyen roppant szerencsétlenséggel szemben a legbensőbb testvéri egyetértésben kell hogy összefűzzék.

A jelen pillanat szükségének enyhítésén kívül a jövőre nézve ép oly sürgősen szükséges és halaszthatlan az állandó önségély szervezése, a biztonsági rendszabályok reformja, melyek feltétel nélkül megakadályozni képesek, hogy az ilyen elemi csapások oly vészhozó és sok ezerek jólétét szétűdölj terjedelmet vegyenek.

A vidéki sajtónak, mely a közönséggel való benső és közvetlen érintkezés folytán leginkább hozzájárulhat ahhoz, hogy a népet saját javára és az egész ország üdvére közzéadja is javítsa és oktassa, épen most kell a közjóra és az államra fontos hivatászerű kötelességét teljesítenie. A baj igazi okát elti-

kolni vagy szépiteni, melyek miatt egyes elemi csapások oly borzasztó katasztrófa nagyságát ölthetik magukra, hogy milliókra rugu értékek semmisülnek meg: bűn lenne az igazság és az okos hazafiság ellen.

De legnagyobb bűn lenne fel nem használni a jelent, a midőn a polgártársaink szerencsétlensége fölötti gyász és részvét hozzáférhetővé teszik a népesség kellemetlen de hasznos igazságok meghallgatására s követésére.

Magyarország — mely a politikai szabadság terén a világ egyetlen állama mögött sem marad hátra, — ott a hol a közgazdasági önkormányzatról van szó, hol csak a szervezett önségély, nem pedig az állam gyámkodása s a kormány rendőri ellenőrzése használhat, mindenütt igazán rőtlenedőleg legmesszebb elmaradt Európa valamennyi államai között.

Tény, hogy Magyarországon a tűz- és elemi károk elleni biztosítás és az életbiztosítás legtávolabb maradt vissza egész Európában.

Tény s egyszersmind intő példa és egész Magyarországon megszívlelendő tanulság, hogy az elhamvadt városokban s helységekben majdnem semmi sem volt vagy csak az elenyészésig csekély összegek voltak biztosítva.

Tény, hogy a leégett helységek tűzoltószerei, az oltáshoz szükséges vizs általában az oltási felszerelések oly szármalmas állapotban voltak, hogy jobb lett volna, ha egyáltalán nem léteztek volna. Tény, hogy sok száz község létezik Magyarországon, melyekben ha komoly, szakértő vizsgálat tartatnék, ugyanoly meglepően, közveszélyes állapotok fedeztetnének fel.

Mind ezen nem tagadható szomorú tényeket a gondolkodási lustaságnak a büntetésreméltó restségnek, a szokássá vált könnyelműségnek mindezen bizonyítékait, az országzszerete szokásos súlyos mulasztási bűnöket, melyeket a biztosítás elmulasztása által követ el minden polgár: az igazság teljes világításában minden tartózkodás nélkül kell a nemzet lelkiismerete előtt feltárni.

Csak addig hallgat a nép az orvos szavára, a míg a fájdalmat érzi. Ezért van most idején a propaganda, a közöny, a tudatlanság és általában a biztosítás terén a lelkiismeretlenség elleni küzdelemre. Ezért van most idején mindenütt, hol szükséges, ujjal mutatni a tűzveszély elleni övrendszabályok szervezésének hiányaira.

A nehéz felelősség a sok mulasztásért nem egyes személyekre súlyosul, hanem a nyilvános és közgazdasági élet összes tényezőire, melyek érdekelve vannak és részeseek.

A helyi hatóságok, sőt a mindenütt jogosan nagy befolyást gyakorló papság e tekintetben rendkívül sokat tehetnének s pótolhatnák, a mi évek hosszú során át sajnosan elmulasztott.

Különösen súlyos felelősség terheli magukat a biztosító társaságokat.

Ugyanazon társaságok, melyek alapításukat, létezésüket, virágzásukat a közvélemény jó indulatának, közértelmű közgazdasági eszmék befolyásának és a sajtó közreműködésének is köszönik, majd végkép megfélekedtek arról, hogy a sajtó ezen közreműködését a biztosítási elevek érdekében kifejtett szellemi propagandáját nem nélkülözhetik.

Évek óta és tekintet nélkül a pusztában prédikáló szerepének hálátlan voltára, folytonosan utaltunka veszélyre, me-

lynek Magyarországon a biztosítási intézvény ki van téve az által, hogy majd valamennyi biztosító társaság, mely Magyarországon működik, a szellemi propagandát és a sajtó nékülözhetlen társ működését rendszeresen megvetette s elhanyagolta.

Sok igazgatónak bürokratikus nagyzása rendszerré emelte a mitsemtevés a biztosítási szellemi propagandájáért és mindent az ügynököktől s a társulatoknak egymás közti tabella — háborújástól várt.

Most már a biztosító társulatoknak főleg azonban az idegeneknek, melyek csak díjbeszedés végett szállóhelyet tartanak, vagy meg kell szüntetniök a gondolatnélküliség ezen schematismusát vagy pedig saját mulasztásaik által magat az államot kényszerítik arra, hogy a vármegyékben a kényszerbiztosítás kérdésével közelebbről foglalkozzék.

A legnagyobb magyar társulatoknak, egyenként vagy közösben, a biztosítás népszerűsítése végett mindenestre nagyobb munkásságot fog kelleni kifejteniök és úgy saját, mint a közérdek céljából erélyes és rendszeres tevékenység által a biztosítás A B C-jének és a biztosítási eszmék kis kitéjének nélkülözhetlen ismeretét a nagyközönség közt terjeszteniök.

Ha a biztosító társaságok Magyarországon eddigi bürokratikus ósdi szokásuk mellett maradnak, úgy az államot kényszerítik a beavatkozásra, amit sajnálnánk.

Mindenek előtt hiányzik ehhez ezen intézeteknél a nép által könnyen megérthető propagandának és érdemleges ellenőrzésnek észszerű gépezete, mely a tűzoltási rendszabályok pontos fogantatását minden helységben váratlan revideálás által folyton vizsgálja.

Még egy más újítást is indítványozunk, miután az országos tűzoltó szövetség magas védnökének, József főherceg Ö csász. és királyi feuségének erélye és hazafias buzgalma a gyakorlati életbeléptetések sikerét már eleve is biztosítja. Ha Magyarországon minden nagyobb községébe az országos tűzoltó-szövetség hiteles jelentéstétel végett hivatalos megbízottat küld ki, akkor lehetetlen lesz, hogy ezen kettős szakértői ellenőrzés és az állam erkölcsi befolyása mellett oly szégyenletes állapotok tovább létezhesenek és az egész országot borító katasztrófák ismétlődhesenek.

Külföld.

Az orosz sajtó egy része ujongó örömmel fogadja a szerb királyné krími utazásának híret, melyhez nem kevés vérményeket is fűzni Natália királynét már a ruszophil szerb párt élén s úgy az e utazásban, mint a szerb kormányválságban oly alakulások kezdetét látja, melyek előbb-utóbb egy új keleti háborúra s a kelet-európai államok más-más csoportosulására fognak vezetni.

Mindazáltal mi bizunk abban, hogy az események e nagy orosz reménykedéseket nem sokára valódi értékükre fogják leszállítani.

Az a fghán határrendezés ügye nagyra is csigalépekkel halad. Az oroszok arra spekulálnak, hogy az Afghanistanban napirenden lévő zavarok nemcsak nem csillapulnak le, de mind hevesebben fognak kitörni s majd új helyzetet teremtenek: ezért nem sietnek a rendezéssel, hanem aztán a határok az új helyzethez alkalmazhatók legyenek. Es Anglia, látszólag legalább, apathíával nézi a Középpázsiban készülődő s e részben már megindult eseményeket.

Az erdélyi bazár.

(Saját tudósítónktól)

Budapest május 11.

Ma délután — nyílt meg az erdélyi nép és iparosainak a kiállítási nagy iparszarnokban kiállított gazdagi partárlata, mely fényes bizonyítékát szolgáltatja a testvérország kiváló szorgalmának és az ipar terén kifejtett munkásságának és képességének. A közönség tájékoztatása érdekében következőkben ismertetjük az érdekes kiállítást, mely valóban megérdemli a nagy közönség partfo-gását.

Első székely szövögyár (Sepsi Szent György) eredeti székely vászon szövetek, asztalművek, törülközők stb. — Csikme-gyei polgári leányiskola (Csik-szereda), népies himnuszok. Pünkösdi János szövészeti vállalata (Csik-szereda) szönyegek, függönyök stb. Gróf Betlen Kálmán szül. Bauer Bertha (Nagy-Selyk) gyönyörű himnuszok, Gróf Toldy Horvath Lajosné, (Adámos) varrottast és himzést. Sipos János (Hétfalu) csángó szövészet és posztók. — Erdélyrészi házi ipar és iparfejlesztő egylet (Kolozsvár) varrottásokat és himzéseket. Itt különösen kiemelendő a sikeresen közreműködő kiállító Vinkler Theres és Nagy Lajosné igen szép ablakra való függönyei. Mühlseffen Károly (Segesvár) női ruha szövetek. Szövészeti házi ipar (Székely-Keresztur) Gyarmathy Zsigáné (Bánffy-Hunyad) új és régi varrottások, himzések. Bauer János (Torda) különböző szövetsék, minták. Bauer György (Segesvár) finomabb asztalművek, özv. Cseréy Jánosné (Inocsfalva Háromszék) régi himzések. Fleischer Mihály (Nagy-Disznód) különböző pokróczok. — Scheer Vilmos és Társa (Brassó) különböző posztó és divatárúk. Scherer Károly (Nagy-Szeben) különböző posztó és divatárúk. Nagy szobeni posztógyárosok és szövők társulata (Nagy-Szeben), Paul Károly (Brassó) különböző padó szönyegek és füannek, Zimmermann testvérek (Segesvár) gyapjú szövet és flanel. — Brosek Antal (Brassó) posztó és kötött ujjasok. Kiss és Nagy (Sepsi Szent György) különböző mintájú kalapok. — Szóts István (Fogarás) szőgyártó munka. — Krischer János (Szász-Régen) különböző eredeti fakalacsok, fatalczák és tortatálak, ezen tárgyak rendkívül olcsóságuk által tűnnek ki. — Gootz J. L. (Brassó) fakalacsok és pokróczok. — Glatz Mihály (Segesvár) paraszttutor festve. — Zikeli Frigyes (Segesvár) szintén paraszttutor festve. — Horvath László (Segesvár) kerti butorok. — Hosszúfalvi műfaragó ipartanműhely (Hosszúfalvi) — Gyergyó-Szent-Miklósi gyermek játék készítő tanműhely (Gyergyó-szt-Miklós) itt kiemelendő, hogy ezen iskola csak három hó óta áll fen s már is barmiatos haladást mutat. Bánffy-hunyadi m. kir. gyermek játék készítő tanműhely (Bánffy-Hunyad) Kalotaszegi gyermek játékipar (Kolozsvár) közvetítve az erdélyrészi házi ipar és iparfejlesztő egylet által. — Bartha János (M. Győrő Monostor) eredeti gyermek játék minden neme. — Peteli Márton (Maros-Vásárhely) szatyorokat állít ki. — Farkas-házi Fischer Vilmos (Kolozsvár) különböző styben készült porcellán festmények luxus és használati edénykészletek. Vázák és más apróságok. Ezen tárgyak szépségük és olcsóságuk által keltenek feltűnést. — Frank Kiss János (Kolozsvár) különböző kályha-minták. — Szepessy Lajos (Kolozsvár) zoboki márványállító. — Tóth Sándor (Deás) agyagárúk. — Fülöp János (Torda) szép és olcsó, eredeti agyag korsók, tálak, virákdéyek stb. — Ugyanily tárgyakkal szerepel a kiállításon Czeglédi Pálfia (Torda). — Sebertyén Károly (Fogarás) agyag díszedények. — Schulcz József (Vajda-Hunya) kályha minta. — Felsőporumbaki m. kir. üvegyár (Fogarás) szép és rendkívül olcsó üveg minta collectió. — Tejszővetkezet (Gyergyó-szent-Miklós) sajtók. — Lakatos Jánosné (Csik-Szereda) fenyű-viz. — Kenyeres Károly (Brassó) különböző liquerök. — Horvath Károly (Kezdi-Vásárhely) Székely fenyűvíz. — Székely Miklós (Kolozsvár) Cognac és kitűnő kávé kivonat. — Niskolci Józsefné (Torda) Tordai pogácsa. — Lakatos Sándorné (Csik-Szereda) csikme-

gyei régi szőnyegek, — valamint régi himnuszok.

Ezekben adtak a kiállított tárgyak jegyzékét, mely igen változatos és szép képet nyújt a daczára annak, hogy a bazar rendezésére csak egy rövid hónapot fordítottak, s így az nem mutathatja fel az erdélyi részek össz-íparának teljes képét.

A bazarnek célja esakis az, hogy az erdélyi részek e specialis iparát bazarra szerüleg mutassa be és különösen ama cikkeket állítsa ki, melyekkel a rendező bizottság a fővárosi fogyasztó közönségnél, illetőleg a kereskedő körökben kelendősegre számíthat.

A bazar ezen célját részben már is elérte, mit bizonyít azon körülmény, hogy a helybeli kereskedő világ az egyes cikkek árait — tekintetbe véve minőségüket — rendkívül olcsónak találta és már a bazar megnyitása előtt számos nagyobb megrendelés történt. — Csakugyan bámulatos az az olcsóság, melyet az erdei iparezikkéknél lehet tapasztalni. Ebből is látható mennyire valótlan azon általános elterjedt nézet, hogy nálunk a munka drágább, mint a külföldön. Hogy egyebet ne említsünk, itt van pl. a gyermekjárték gazdag kiállítása, hol néhány krajczárért kaphatók a legcsinosabb tárgyak, s így a legszegényebb osztály is hozzájárulhat. Idő haladtával ezen ipar bizonyára kitölgja szorítai a külföldi e nemű cikkeket.

Egyházkerületi közgyűlés.

Harmadik nap.

Debreczen Máj. 1.

Tegnap tudósításunkból az idő előre haladottsága miatt kimaradt az ülés legvégén tárgyalt egy igen fontos tárgya a jogakadémia ügyében a kormányhoz a konvent utján felterjesztendő felirat. Ez iránt a debreczeni főiskolai tanárkar főt. püspök urhoz egy javaslatot dolgozott ki, mely a jogakadémia hanyatlásának okát általánosságban s jelenlegi tanulmányi és vizsgálati rendszerben mutatja ki; orvoslást kér a hanyatlást előidéző okok ellen a jogakadémia részére, melyek szükségességét a tanárkari munkát hasonlókép kifejti. E terjedelmes munkát, melyet kívánatosan ezeltől pár héttel lapunk is üsmertett, a m. szigeti jogakadémia tanárkara is elfogadta.

Az emlékirathoz legelőször Ritook Zsigmond szólott egy nagyobb szabású szakaszerű beszédében a jelen voltak mindvégig élénk érdeklődése mellett. Örömmel emlékezett meg arról hogy a panaszolt csökkenés a debreczeni jogakadémiaánál alig mutatkozik, mi azt bizonyítja, hogy hitsorsosaink érezik az akadémia szükségességét s ez szönetet a főt. egyh. kerületnek megválasztásért.

Főgymnási mi igazgató ul a következők 3 évre Dr. Öreg János és Tóth József ellenében általános szavazattöbbséggel az eddigi igazgató Tüdös János választott meg, kit a főgmn. tanárkar többsége egy magát ajánlott a kerületi közgyűlésnek.

A tornatanítás behozatala a gymnasium mind a 8 osztályában. A közgyűlés a tanárkar és tanügyi bizottság egybehangoz javaslatát elfogadta, hogy már a jövő iskolai évben a torna ne csupán a 4 alsó osztályban, hanem a 4 felsőben is rendszeres tantárgy legyen, s ezenkívül elhatározott az is, hogy a 8-ik osztálybeliek a tornászaton kívül hetenként legalább 1 órában tanári felügyelet mellett a lövészs társaság engedélyével a lövészetben is gyakoroltassanak. Az évi 1 frtos tornatanítási díj fizetés kötelezettsége a 4 felső osztály növendékeire is kiterjesztetik; így a kollégium pénztárára ezen újabb intézkedésből sommi újabb teher nem fog hárulni.

Olvastott György Endre egyh. ker. tanácsbírónak aziránt való indokolt javaslatát, hogy a felekezeti középiskolák tanárai s ezek özevegyei, s gyermekei az állami tanintézetek tanáraival, illetve ezek özevegyeivel és árvaival egyenlő nyugdíjban részesíttessenek, s ezért a kormány keressék meg, hogy ennek keresztülvitele végett a szükséges lépéseket tegye meg. Ez indítvány elfogadtatott s további intézkedés végett a conventhez felterjesztetni határozottat.

Az akadémiai igazgatóság azon jelentése, hogy a tanuló ifjuság a modern nyelvek, főként az angol iránt a jelen évben az eddiginél nagyobb érdeklődést tanúsít.

György Endre a tanügyi bizottság egyik tagja azonban keveseli azon joghallgatók szeméit, kik a francia s különösen az angol nyelv hallgatására jelentkeztek, daczára, hogy kedvező alkalom kínálkozik erre; ezen jelenség felett a közgyűlés által ajánlott kérés szóló kimondatni. Dr. Kovács Sándor akad. igazg. e sajnálkozó vélemény kimondását szigorú vádnak tartja, melylyel, tekintetbe véve a joghallgatók körülményeit, nem lehet őket sújtani. A hallgatók egy részét az itteni colloquálási és vizsgálati rendszer, a szegénység, mely a szabad órákat elvonja tőlök irodákban és nevelőiskolákkal, más részét pedig a katonaszkolás akadályozza hogy nyelveket is tanuljon; lehetnek és vannak olyanok is azonban, kiknek idejük és módjuk is volna erre, de nem te-

intézkedést tétetni kíván a jogi semináriumok berendezése iránt, mire nézve a tanárkarok véleménye kikérendő volna.

Miután Dr. Kovács Sándor reflectált a Ritook Zs. beszédére elismervén a jogi semináriumok hasznos és szükséges voltát, de a tanárok kevés száma és sok teher miatt felállításukat jelenleg csaknem kivihetetlennek véleményezvén, újra Ritook Zsigmond állott föl s elöbenni beszédéhez, a melyet mi csak vázlatosan adtunk, hozzacsatolandó még azt, hogy a konventől ne miniszteri rendelet által, hanem törvényhozási uton kérje a jogakadémia hanyatlása s bajainak orvoslását s kérje ezt a tudomány érdekében is. Majd bővebben fejtegette a semináriumi oktatás előnyeit s ezután felolvasta a maga határozati javaslatát.

E határozati javaslat el is fogadtatott s ennek értelmében az egyházi kerület felkéri a konventet, hogy sürgesse az államkormányánál a 1874 XXXIV. t. cikknek törvényhozásilag oly képen való megváltoztatását, hogy az ügyvédi vizsgálat alapjául ne követeltessék a tudori vizsgálat, hanem e helyett az államtudományi vizsgák tetszenek szigorubbá, és hosszassanak be az ügyvédi vizsga alapjául, melyek a jogakadémiaon is lehetőleg legyenek. Az egyházkerület továbbá szükségesnek mondja ki hogy a jogakadémia mellett bölcsészeti szaktanfolyamok is szerveztessenek; s addig is, míg ez lehetővé válnék, — bölcsészeti és történeti tanszékek állítandók fel a jogakadémiaon, s erre a convent figyelmé is felhivatik. Továbbá a jogi semináriumok berendezése is előnyösnek mondatván ki, a kerületi közgy. a tanárkart javaslatteffel bízza meg, hogy a debreczeni jogakadémia berendezhető-e ez, mily mértékben s minő áldozatok árán.

E határozati javaslat elfogadásakor tette meg Kovács Ferencz a békés bánati egyházmegye egyik képviselője 2000 frtos alapítványt a debreczeni bölcsészeti fakultás javára, melyről már tegnap megemlékeztünk.

Negyedik nap.

Debreczen, máj. 12.

A mai gyűlés egy szomorú, gyászos eset bejelentésével kezdődött. Révész Bálint püspök ur fájdalmas szívvel jelenti, hogy a kollégium egyik legrégibb tanára Lengyel Zsigmond súlyos betegség után ma reggel 7 órakor meghalt. A közgyűlés jegyző könyvébe örökíti meg az elhunyt jeles tanár jó emlékét. Ezután egy más örömdetes hírrel is szolgált főt. püspök ur. Tudatja ugyanis, hogy az 24 ezer forintos államszegély kiutalványozása ma érkezett meg hozzá.

Orosz István, ki még a múlt évi aug. közgyűlésen lett a tanítóképezde tanárává megválasztva, a mai gyűlésen letette a hivatalos esküt, mely után halásan mondott köszönetet a főt. egyh. kerületnek megválasztásáért.

Főgymnási mi igazgató ul a következők 3 évre Dr. Öreg János és Tóth József ellenében általános szavazattöbbséggel az eddigi igazgató Tüdös János választott meg, kit a főgmn. tanárkar többsége egy magát ajánlott a kerületi közgyűlésnek.

A tornatanítás behozatala a gymnasium mind a 8 osztályában. A közgyűlés a tanárkar és tanügyi bizottság egybehangoz javaslatát elfogadta, hogy már a jövő iskolai évben a torna ne csupán a 4 alsó osztályban, hanem a 4 felsőben is rendszeres tantárgy legyen, s ezenkívül elhatározott az is, hogy a 8-ik osztálybeliek a tornászaton kívül hetenként legalább 1 órában tanári felügyelet mellett a lövészs társaság engedélyével a lövészetben is gyakoroltassanak. Az évi 1 frtos tornatanítási díj fizetés kötelezettsége a 4 felső osztály növendékeire is kiterjesztetik; így a kollégium pénztárára ezen újabb intézkedésből sommi újabb teher nem fog hárulni.

Olvastott György Endre egyh. ker. tanácsbírónak aziránt való indokolt javaslatát, hogy a felekezeti középiskolák tanárai s ezek özevegyei, s gyermekei az állami tanintézetek tanáraival, illetve ezek özevegyeivel és árvaival egyenlő nyugdíjban részesíttessenek, s ezért a kormány keressék meg, hogy ennek keresztülvitele végett a szükséges lépéseket tegye meg. Ez indítvány elfogadtatott s további intézkedés végett a conventhez felterjesztetni határozottat.

Az akadémiai igazgatóság azon jelentése, hogy a tanuló ifjuság a modern nyelvek, főként az angol iránt a jelen évben az eddiginél nagyobb érdeklődést tanúsít.

György Endre a tanügyi bizottság egyik tagja azonban keveseli azon joghallgatók szeméit, kik a francia s különösen az angol nyelv hallgatására jelentkeztek, daczára, hogy kedvező alkalom kínálkozik erre; ezen jelenség felett a közgyűlés által ajánlott kérés szóló kimondatni. Dr. Kovács Sándor akad. igazg. e sajnálkozó vélemény kimondását szigorú vádnak tartja, melylyel, tekintetbe véve a joghallgatók körülményeit, nem lehet őket sújtani. A hallgatók egy részét az itteni colloquálási és vizsgálati rendszer, a szegénység, mely a szabad órákat elvonja tőlök irodákban és nevelőiskolákkal, más részét pedig a katonaszkolás akadályozza hogy nyelveket is tanuljon; lehetnek és vannak olyanok is azonban, kiknek idejük és módjuk is volna erre, de nem te-

szik. Ezeket nem is akarja védeni. Vannak ismét olyan hallgatók, az előkelő családok fia, kik a modern nyelvek egyikét vagy másikat, sőt többjét is ösmerik.

A gyűlés a György Endre indítványát mellőzte s az igazgató jelentését örömdetes tudomásul vette.

A n. szalontai felekezeti jelleg nélküli 4 osztályu gymnasium ügyében az ottani városi hatóság és egyház közötti szerződést többek felszólalása után, mint sürögös ügyet, tekintettel arra, hogy ezen szerződés által a gymnasium fenmaradása biztosítottatik, hogy különben is már régen leszámolt ügygyel áll szemben, a ref. egyh. pedig egy leány iskolához jut, s az elvállalt terheknek megfelelő jog az egyháznak biztosítottatik. A közgyűlés a maga részéről jóváhagyta 8 szavazattal 6 ellenében.

A h. n. a n. a s i 4. o s z t. g y m n a s i u m fenntartása ügyében, ennek kizárólagos felekezeti jellege megőrzése mellett, a városi és egyházköztől kötött szerződése éljenzéssel szinte jóvá hagyottat.

A h. s z o b o s z l ó i e g y h á z n a k a várossal kötött szerződése a város által fenntartott polgári iskola részére által engedélyezett helyiségek és felszerelések iránt, megerősítettik. Ezeket kívül még több kisebb fontosságú ügy tárgyalattat.

A gyűlés vége 1 órakor. Délután az ülés folytatattatik.

Napi hírek.

A „Debreczeni Ellenőr“ gyűjtése a tüzkárosultak javára:

Eperjes javára.
Utolsó kimutatásunk . . . . . 47 frt.
Armós Bálint ur . . . . . 5 „
Popper Farkas mérnök ur . . . . . 5 „
Nagy Ferencz ügyvéd ur . . . . . 4 „
Tóth Ferencz tanár ur . . . . . 2 „
Gróf Kornis Zsigmondné báró
Györfly Berta urnő . . . . . 3 „
Hegyi Mihályné urnő . . . . . 5 „
Összesen 71 frt.

Nagy Károly javára
Utolsó kimutatásunk . . . . . 32 frt.
Armós Bálint ur . . . . . 5 „
Nagy Ferencz ügyvéd ur . . . . . 4 „
Tóth Ferencz tanár ur . . . . . 1 „
Gr. Kornis Zsigmondné báró
Györfly Berta urnő . . . . . 3 „
Hegyi Mihályné urnő . . . . . 5 „
Összesen 50 frt.

Toroczkó javára.
Utolsó kimutatásunk . . . . . 4 frt.
Armós Bálint ur . . . . . 5 „
Nagy Ferencz ügyvéd ur . . . . . 2 „
Tóth Ferencz tanár ur . . . . . 1 „
Gróf Kornis Zsigmondné báró
Györfly Berta urnő . . . . . 5 „
B. Otterstett Bethlen
Sarlota grófnő . . . . . 5 „
Hegyi Mihályné urnő . . . . . 5 „
Összes gyűjtésünk 148 fr.

Lengyel Zsigmond meghalt.

A főiskolának ismét gyásza van. Busan hirdeti ezt a főiskola hatalmas homlokzatán lengő fekete zászló. Egymás után dőlnek ki a régi gárda tagjai. Az utóbbi időben majd minden év megkövetelte a maga áldozatát. A folyó iskolai év különösen súlyos volt a főiskolára nézve. Aggkor, betegség majd nem egyidőben, egyszerre három rendes tanár működését tette lehetetlenné, mi a tanítást ügynék tagadatlatlanul jelentékeny kárával jár. Az épen együtt ülésező egyházkerületi közgyűlés alig pár napja hagyta jóvá főt. püspök urnak a betegtanárok helyettesítésére nézve tett intézkedéseket — s már ma reggel azon fájdalmas leverő hír terjedt el városunkban, hogy Lengyel Zsigmond ur, a csak ideiglenesen helyettesített tanár felgyógyulásához többé semmi remény nem lehet, kedves katedráját, melyről annyit éven át olyan lelkesedéssel magyarázta az örökbecsű romai és görög klasszikusokat, többé elnem foglalhatja. Ma reggel 7 órakor, hosszas, súlyos betegség után jobb jétre szenderült. E gyászos hír igen leverőleg hatott mind azokra, a kik csak ösmerték a megboldogultat. Mint tanár, mint ember egyaránt birta tanítványainak és egyéb ismerőseinek tiszteletét és szeretetét, mit gyöngéd, finom bánásmódjával, mely azonban tudott kelőképen szigorú is lenni és magas klasszikus műveltségével vívott ki magának Fontosabb életrajzi adatait következőkben közöljük. Lengyel Zsigmond 1815 ben született a szatmármegyei Hodászon szegény szüleitől. A többé felsőbb iskolát a kollégiumban végezte. Innen a Gyürky családhoz hívták meg nevelőnek gr. Gyürky Abraham mellé, hol két évig nevelősködött. Ugyanek-

kor szintén e nagy tekintélyű családnál voltak nevelők Örvényi Vilmos és a már néhai Gelenczey Pál. 1853-ban a debreceni gymnasiumban választott meg tanáru, s azóta sikeres eredménnyel mindig e főiskolánál működött, melynek így egyik legrégibb tanára. 1856—1861 között a tanítóképezde tanároskodott. 1861-ben a bölcsészeti szakra tanároskodott. 1861-ben a bölcsészeti szakra (a mostani VII és VIII. osztály) tétett át. A gymnasiumok újjászervezésekor 1874-ben ugyanitt hagyott, akadémián tanári ranggal s fizetéssel; hol a latin és classikus irokat magyarázta. egész a közelebbi betegségekig. Lengyel Zsigmond irodalmi munkásságot is fejtett ki különösen a híres debreczeni latin magyar nyelv szótár szerkesztésében. A megboldogult özvegyet és három gyermeket hagyott hátra. Neje Csapó Erzsébet asszony, kivel 1866-ban kelt egybe. Temetése szombaton délután lesz. — Az elhunytól kiadott családi gyászjelentés így hangzik: Özvegy Lengyel Zsigmondné szül: Ecsedi Csapó Erzsébet és árva: Ilona, Kálmán és Béla a pótlhatlan vesztesség érzetében fájdalomtól megtört szívvel jelentik a szerető jó férjnek páratlan gyöngédségű jó apának LENGYEL ZSIGMOND ev. ref. főiskolai tanárnak, élete 72-ik, boldog házassága 21-ik, egész odaadással veleit tanári hivataloskodásának 34-dikében 12 napi súlyos szenvedés után f. hó tizenkettedik én reggeli 7 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 14-én szombaton délután 3 órakor a Vár utcai 807. számú háznál tartandó rövid halotti ima után a Czegléd utcai sirkerbe tételnek végyugalomra. Mely szomorú végisztelesség tételre a boldogultnak rokonait, barátait, tisztársait s általában a résztvevő közönséget bánaatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1887. márcz. 12. Aلدás és béae lengjen porai felett!!!

A magyar gazdák gyűlése. A szövetségre lépett gazdasági egyesületek nagygyűlésének második napján tegnap a vásárügy, a gazdakörök alakításának kérdése, továbbá a szalmakivétel és az arca kiirtás került tárgyalásra. A gyűlés végén Békésy László indítványára a nagygyűlés az elnöknek köszönetet szavazott, ugyintén az elnök indítványára az előadók működését is jegyzőkönyvileg megköszönte.

A magyar nyelvű tisztvi vizsga tárgyában ma este hat órakor a helybeli jogakadémiai polgárai értekezlet tartanak.

A nemes tanuló ifjuság jótékony-sága. Egy szegény andrásfelvi csángó magyar utazott gyalog keresztül városunkra a napokban Páncsova felé, hogy Hertelendyfalván telepedhessen. Keves pénzét, mivel elindult, a hosszú ut és hetekig tartó betegség Kolozavárott egészen felemésztette, ősi csángó divatu ruhája rongyokká foszladozott rajta. Pizkos szakadozott báránnyór ködmőnében, durva daróc nadrágában és booskorában nem valami tetszetős külsőt mutatott a jó csángó testvér, ki nem rettent vissza a több száz mérföldnyi hosszú ut fáradsalmaitól és nyomaitól, csakhogy itt települhessen le a szeretett Nagy Magyarországon. A kollégiumi bentlakó diákság szíve megkönyörült Szepniczky Adam Ferencznek, így hívják a csángót, szánandó állapotján egy félóra alatt egy felruházta, hogy maga is alig ösmert önmagára. Így, kapott egy sarga német nadrágot, egy fekete kabátot, kalapot, mellyent, szépen kivastalt ing gallérokat, zsebkenőket, ingeket és harisnyákat. De még ezzel sem fogott ki a diákság jószívűsége. Egy hétig, a meddix a főkapitányság itt tartott. napról napra biztatván hogy a város is majd csak adni fog neki valami könyöradományt, de bizony semmit sem kapott, igen, egy hétig ellátta búrógval s ezen kívül a maga körében 20 frtot gyűjtött részére, mely épen elég volt arra nézve hogy Szolnokig vasuton s onnan Páncsováig gőzhajón elutazhasson.

Alispáni jelentés. Rásó Gyula, Hajdúvármegye buzgó alispánja terjedelmes füzetben bocsátotta közre hivatalos jelentését a megye 1886-dik évi állapotáról. A jelentés hü képet nyújt a törvényhatóság egy évi ügyesen vezetett kormányzatáról, a közigazgatás körében eső minden fontosabb mozgalomról. A jelentés következő szakaszokra oszlik. I. A vármegye háztartása. II. Szervezet, ügy és pénzforgalom. III. Tanügy. IV. Közegészségügyi V. Nyilvános betegápolás, VI. Allategészségügyi. VII. Közmunkaügyi. VIII. Katonai ügyek. IX. Adóügyi. X. Személyi és vagyonbiztonság. XI. Gazdasági viszonyok, mezőrendőrség, csempészmarha ügyek s gazdáltn jószágok elárvérelése. XII. Szegényügy. Jótékony alapok. Újabb egyletek. XIII. Gyámisági és gondnoksági ügyek. XIV. Erdészeti ügyek. XV. Börtönügyi. XVI. Vegyes ügyek. Végül közli a jelentés a megyei bizottsági tagoknak 1887-re összeállított névjegyzékét és ez a tisztvi karnek 1886-ik évi névsorát. A nagy gondal összeállított jelentésről valóban dicsőrevaló megemlékezünk.

Meghívás. A „Debreczeni jótékony nyegylet“ 1887. évi Május hó 15 én délelőtt 1/11 órakor közgyűlést tart. Tárgy. Elnöki és pénztárnoki jelentések.

A népünnepély alkalmával mely május 15-én tartatik, egyszersmind a nagyérdőre kiránduló közönség tisztelgetére este fényes tűzjáték is rendeztetik következő mű-

sorozattal: I. 2. Forgó pyra. Távirtda vona. malom szárny. pentyü verse. törőse; 9. Ré. 10. Egy nagy. A tüzijáték. detét, melyet fog szemléltet. programját. gyek névsora. fogjuk közölni.

A három nagy erdei vígadól nyien tekint. él s ime — láthat — minden garab. fejünk felett. sen a hónap. letesen meg. különben ma. ges szentek. kat respektá. A majális ir. vidéken ig. már eddig bi. bemutatva. A megjelen. ges jó mulat.

Kárv napokban. az irányad. dőnk meg. el nap, hogy. kapnának tá. érvényben. közönséges. jek 20—24. méter mázsa. hogy a kávé. mozgalmat. az árákat, a. fogatottság. jövőre nézve.

Elje kereskedő. cilia kisassz. — Egy. fia, Lőkóvit. rész üzleté.

A magyar. vonalain, val. sutaikon. N. városok tü. adományok, t. mükre a fol. engedélyez. v a r o s o k. v e a d a t n. igazgatósága. szükséges fa. várról való s. leszállított d. feladása alk. illett városi. levélhez csat. faanyag val. építéséhez n. szolgál.

— Svák. kés svábok. ugyancsak i. Földudultak. faluban mé. magát hogy. oda nyaral. a gyarban i. kal dolgozta. rozták, hogy. moros legén. bezuzta a k. Pollák hirt. a tömegbe. bezték, egy. A nagyobb. get, hogy a. Pollák es. Mint a vizs. Mansfeld M. tőztattak s. kísérték át. nezte is v. bok általa. Nem is laki. zsidó sem.

— Ze. zene kara h. — H. nyiltterében. lye tévesen. mert lakása. alatt van.

— Kö. sertsévságó. ifjuság bete. voltak szíve. nyért az m. szönetet me. Szedlák J. — A. károlyi tü. és magán. ban tartan. városokban. Az első vé. nik meg a. amely az a. lyik s mely. ban lakó s. ségükre n.

alánál vol-
mos és a
a debreceni
tanárul, s
ig e főisko-
k legrégibb
itőképezdén
zeti szakra
tétett át.
1874-beu
anári rang-
classikus
lebbi beteg-
lalmi mun-
hires deb-
szótár
üzegetés és
Neje Csapó
kelt egybe.
án lesz. —
nyásjelentés
Zsigmondné
árvaí Iona,
rveség és
vel jelentik
büségű jó
ev. ref. fő-
ldog ház-
seit tanári
2 napi su-
ketodik én
elhunyát.
f. hó 14-én
Vár utcai
vid halotti
tbe tétnek
régiszség
t, barátait,
vő közösé-
Debreczen,
engjen porat
gyűlése. A
egyesületek
tegnap a
tásának kér-
s az aranka-
nyulás végén
a nagygyü-
lott, ugszin-
badók műkö-
nté.
vízsa tár-
elybeli jog-
artanak.
g jótékony-
csángó ma-
rosunkon a
Hertelendy-
énzt, mivel
tartó beteg-
szítette, ősi
foszladozott
ybor ködmö-
booskorában
atott a jó
issa a több
almaitól és
essen le a
A kollégia-
egkönyörült
nek, így hiv-
án egy félóra
is alig ös-
sárga német
alapot, mel-
kat, zsebken-
meg ezzel
rűsége. Egy
itt tartotta.
áros is majd
öradományt,
gen, egy hé-
l a maga kö-
mely épen
okig vasuton
slutzhasson.
Bjula, Hajdu-
elmes füzet-
jelentését a
A jelentés
g egy évi
l, a közigaz-
sabb mozga-
szakaszokra
sa. II. Szer-
Tanügy. IV.
betegápolás,
nkaügy. VIII.
zemély és va-
szonyok, me-
s gazdátlan
gényűg. Jó-
XIII. Gyám-
IV. Erdészeti
egyesületek
vegyi bizottsági
vjegyzékét és
névsorát. A
entésről való-
nunk.
zeni jótékony
5 éu délelőtt
argy. Elnöki
almával mely
ind a ngy-
tetelére este
következő mű-

sorozattal: I. Szakas: 1. Röppentyű verseny,
2. Forgó pyramis; 3. Chinai labdajáték; 4.
Távirida vonal; 5. Óriási forgó nap; 6. Szél-
malom szary. II. Szakas: 7. Tömeges röp-
pentyű verseny, 8. Egy tűzhányó hegy ki-
törése; 9. Részlet Herkulánus pusztulásából
10. Egy nagy szines léggömb fölbocsátása.
A tűzijáték este fél kilencz órakor veszi kez-
detét, melyet a közönség minden díj nélkül
fog szemlélhetni. A népünnepély végleges
programját, valamint a közreműködő höl-
gyek névsorát lapunk szombati számában
fogjuk közölni.
— A theológus majális daczára mind
a három fagyos szentnek szombaton a nagy-
erdei vigadóban okvetlen megtartatik. Men-
nyien tekintettek aggdóva ez ominósus nap
elő s ime — a mennyire emberi szem előre
láthat — a Szervác, Pongrácz et comp.
minden garabonciáskodás nélkül huzódik el
fejük telett. A theológus ifjuság s különö-
sen a hoinaputáni majális rendezősége töké-
letesen meg van győződve a felől, hogy a
különbén más felekezethez tartozó embersé-
ges szentek most egyenesen az ő majálisu-
kat respektálják. S ki tudja nem ugy van-e?
A majális iránt egyébiránt ugy helyben, mint
vidéken igen élénk az érdeklődés. A siker
már eddig biztosítva van. Uj csárdás is lesz
bemutatva ez alkalommal Szabó János urtól.
A megjelenőknek — azt hisszük — felesle-
ges jó mulatást kívánunk.
— Kávő áremelkedés. A legutóbbi
napokban oly nagymérvű emelkedést jeleznek
az iránadó piacok, melyre még kereske-
dőknek még nem emlékeznek. — Nem mulik
el nap, hogy ujabb 3—4 frt emelkedésről ne
kapnának távirati értesítést. A mult év őszén
érvényben volt árákhoz irányítva ma már a
közönségesebb fajok 40—50 frral, a finom fa-
jok 20—24 frral jegyeztetnek drágábban
méter mázsáunkit. Ezzel szemben ugy halljuk,
hogy a kávéház tulajdonosok oly irányban
mozgalmat indítottak, hogy ők is felemeljék
az árakat, a mi pedig a kávéházak nagy lá-
toogatottságát alighanem kérdésessé teszi a
jövőre nézve.
— Eljegyzés. H o c h Sándor helybeli
kereskedőség eljegyezte Spitzer Celi-
cia kisasszonyt Váczról.
— Egy jó családból való 14—15 éves
fiu, Lőkövits Arthur s T. sa órás és ékszer-
ész üzletébe tanulól fölvetetik.
— A vasut a tűzkárosultakért. A
magyar északkeleti vasut igazgatósága saját
vonalain, valamint az általa üzembe vett va-
sutakon Nagy-Károly és Eperjes
városok tűzkárosultjainak küldendő kegy-
adományok, jeseben: élelmi szerek és ruhane-
müekre a folyó hó végeig díjmentes szállítást
engedélyezett, ha a küldemények az említett
városok hatóságához czimez-
ve adatainak fel. Azonkívül ezen vasut
igazgatósága a leégett házak felépítésére
szükséges faanyagot M. Szigetről és Ung-
váróról való szállítására engedélyez lényegesen
leszállított díjtételt, ha ezen szállítványok
feladása alkalmával minden egyes esetben az
illető városi hatóság bizonyítványa a fuvar-
levélhez csatoltatik, melyből kitűnik, hogy a
faanyag valóban az illető leégett épület fel-
építéséhez nem pedig kereskedelmi célokra
szolgál.

mutat fel, mert alig egynek, kettőnek történt
az ismerősök közül baja.
— Biharmegyei hírek. A „Biharmegyei
megyei négyelet“ évi közgyűlést
vasárnap, május 8-án tartotta meg br. Gerli-
ozy Félixné elnökele alatt. — Az egy-
le árva házi pénztárban van 48 ezer forint
a segélypénztár rendezésére 12 ezer forint,
áll. — Erzsébet királyasszony e
hó 13-án este hagyja el Herkules-fördőt, a
honnán a román királyi pár látogatására
Szinajába megy A felséges asszony onnan
tizenhatodikán indul el Nagyváradon
keresztül utazik vissza Bécsbe. — A n. v. á-
radiszinügyi bizottság tegnap-
előtt tárgyalta Bölöny József ösmeretés ké-
rvényét az ottani szinkúr átadásá iránt s Kro-
csányinak is hasontárgyú folyamodványát —
A biz. tagok közül heten a kérvények vissza-
adása öten a Bölöny ajánlata mellett szava-
tak; így a városi közgyűléshez az előbbi ér-
telemben fog vélemény betérjesztetni. S a m-
mos tüz eset volt a mult heten Bihar-
megyében, így Szent-Jobbon, hol két ház és
mellék épületek, Diószegen, hol egy ház,
Hegyköz-Szent-Miklóson, hol a Sásató nevű
erdőrez, Hosszu Asszón, hol egy széna
boglya és N. Bajom, hol két istálló égett le.
— A biharmegyei tanfelügyelő
Barakony, Oláh-Szent-miklós és népis
kolában államellenes és a magyarság ellen
izgató román tankönyveket és dalszöveget
kobzott el. — A bárándi képviselő
választókerület szabadalvpartú képviselő
jelöltje, Beóthy László vasárnap tartotta
programbeszédét igen nagyszámu választó
polgár élénk figyele mellett, Derecskén
és Tépén. Döbben népes bankett és este fé-
nyesen sikerült táncmulatság volt. — Szu-
nyog Szabolcs biharmegyei nagy-
bírtokos, a kinek mintagazdasága és marha-
állománya az egész-országban híres, a Buda-
pesten tartott tenyészállatvásárra kiállított
tehenével a 200 frank aranyból álló első dí-
jat nyerte meg. — E letveszélyes
fenyegetés Katz Adolf n. váradi la-
kos f. hó 7-én este 6 és 7 óra között az
olaszli g. kel. templom mellett hladt, mi-
dön Orlandi József elhajtott mellette s a
nála levő forgó pisztolyból 5-ször lött a le-
vegőbe, azután Katz fel fordult és rákiáltott
„megállj te betyár, van még egy töltésem!“
mire kilötte a 6-ik golyót is Katz megjé-
d és beszalad a városházára. Innen később a
városba ment, hol ismét találkozott Orlandi-
val, a ki megtöltve pisztolyát, újból agyon-
lövéssele fenyegetett Katzot, a ki szerencsé-
jére az elősietők lármájára ismét elmenekül-
hetett. Miután azonban mások előtt is azon
fenyegetést tette Orlandi, hogy Katzot bár-
találja is, lelővi, ennélfogva Katz nemcsak
megbüntetését kéri Orlandinak, hanem egy-
szersmind intézkedést is, hogy fenyegetését
be ne válthassa
— A bihari helyi érdekű vasutak
építése gyorsan halad. Mint értesülünk, a
várad püspöki-mihályfalvai fővonal al- és
felépitvényei már készen vannak. A székyé-
hid-margitai vonal alépitvényei szinte elké-
szültek s így minden valószínűség szerint a
fővonal f. év június közepén meg lesz nyit-
ható. — Az ös-otó szaryvonalon szintén se-
rényen dolgoznak, de mind a mellett is csak
az év vége felé lesz a forgalomnak átadható.
— Az eperjesi colégium építése ügyé-
ben szükséges teendők ellátására kiküldött
bizottságok már gyűléseket tartottak, s az
épület fedél alá helyezése-re s a leomlott
épületrészek felemelésére nézve sürgősen
megtették a kellő intézkedéseket. Mivel pe-
dig az ennek keresztül vitelére szükségese-
ket fedezni ez idő szesint nem képes a tan-
intézet felséghez, a miniszterelnökhöz, a val-
lás és közvktatásügyi miniszterhez, az ég
ev. egyház egyeteméhez, s a kerületi köz-
gyűléshez intézendő, kérvényeken kívül a
következő — uymtatásban megjelent, —
felhívásokat bocsátotta közzé: „Felhívás a
hazai tanügy barátaihoz. A f. é. május hó
6-án Eperjesen dűnőgött óriási tűzvész a köz-
és magánépületek százait rongálta meg
és elpusztította az ev. kerületi collegium fe-
délzetét is, minek következtében a tetőzet
és falazat több helyen tetemesen megrongál-
tatott, a díszes könyvtári nagy terem pedig
beszakadással fenyeget. Az ennek folytán
szükségessé vált építkezések és épületjavítá-
sok költségeit a kárt szenvedett colégium
egészben viselni képes nem lévén, kénytele-
nek vagyunk ez ügyben a hazai tanügy
lelkes barátaihoz fordulni segedelemért. —
Evang ker. collegiumunk jogi és tehologiai
acaemiáival; középiskolájával és tanítóképző
intézetével oly fontos kulturális feladatot van
hivatva hazánk e határszéli vidékén megol-
dani, s e mellett a hazai tanügy történeté-
ben oly kiválóan szép multtal díszekedhetik,
hogy az égetően szükségessé vált segély te-
kintetében való részletes ajánlatát a hely-
lyütt teljesen feleslegessnek tartjuk, főképen
pedig olyanok előtt, kik — mint mély tisz-
telettel czimzett a tanintézett ezen nagy
jelentőségű hivatását s egyszersmind annak
történetét ismerik. Legyen szabad tehát mély
tiszteléssel czimzethez azon alázatos kére-
lemmel járulni, hogy ez ósregi tanintézetet a
reá nehezedett súlyos csapás elviselésében
lehetőleg kegyesen segélyezni, — a segélye-
zésnek ezen ügyét ismerősei körében szíve-
sen pártolni és terjesztetni — s végül a leg-
csekélyebb összegű adományokat is, — miket
tanintézetünk legmélyebb halás köszönetével
fog nyugtatványozni, — a coll. pénztárába
juttatni, méltóztassék. A szent ügyet, mely-

ben alázatos kérő szavunkat felemelni bá-
torodunk bizalommal ajánlván ismételten
becses figyelmébe és nemes jóindulatába:
maradunk Eperjesen, 1887. május 8-án, leg-
mélyebb tisztelettel, az eperjesi ev. ker. Col-
legium nevében: a kiküldött építészeti bizott-
ság. —
x Nem mindenkinek van módjában
sok pézt költeni, épen ezért idejekorán le-
gyünk elővigyázók. Mind azok, kik sürü vé-
rűek se miatt bőrkütegekben, vértorlódásban,
arauyeres bántalmakban stb. szenvednek: ne
mulasszák el a tisztító kurát, mely által tes-
tők friss egészségben tartatik főun s az egész
kiadás naponkint csak kevés krajczárba kerül
Szerezzeék még az erre való legjobb szert:
Brandt R. svájci labdacseit, egy doboz ára
70 kr. a gyógyszerárakban, s figyeljék meg
Brandt R. névalírását.
Husarak.
Megállapítva bejelentve 1887. Május
hó 11-től május 18-ig.
32 kr. Erdei Jánosnál Morgó utca 587
szám alatt.
34—38 kr. Rác Györgynél Czepléd-
utca 2599 sz. alatt.
40 kr. Rác Györgynél Csapó utca
10 sz. a. Rózsatér 10 sz. alatt. Balogh
Jánosnál Mester utca 1371 sz. alatt. Erdei
Jánosnál Hatvan-utca 1517 sz. a. Erdei Fe-
rencznel Csapó utca 240 sz. a. Bárány utca
2284 sz. a.
42 kr. Nagy Mihálynál P. fia utca
970 sz. a. Gyarmati Istvánnál Varga utca
2238 sz. a.
48 kr. A három izr. székben a piacon.
Minden többi bejelentett 22 mézarszékek.
ben pedig 44 kr.
Jegyzet: Magyar Gábor három
székében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral
drágább.
Debreczen, 1887. május 10.
Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest-Kőbányán.
Kőbánya, máj. 10. Az üzlet változatlan
Magy. urasági öreg nehéz 47—48 forintig, fiatal
nehéz 49—49½ frtig, fiatal közép 49½—50
frtig, fiatal könnyű 50—51 frtig, közönséges
(szedett) nehéz 47—48 frt, közép 48½—49 ft
könnyű 49—50 frt. Szerbiai nehéz —49
frt, közép 49—49½ frt könnyű 49—49½
frt. Hízó egy éves — frt. Romániai és szer-
biai sertések, melyek mint átmeneteliek adat-
tak át, vevőn s páronkint három arany vám
fejében megtérítotnek. — Sertélszáma máj.
6-án volt készlet 93.491 darab, máj. 8. fel-
hajtatott 2918 db. máj. 8-án elszállított 804
db, május 8-án maradt készletben 93.728 db
sertés.
Pályázati hirdetés.
A debreczeni takarékpénztár Debreczenben, a főpiacz utcán 1898 sz. a levő telkén, egy
kétemelotes bérházat kíván építtetni; mire nézve a már végleg megállapított részletes ter-
vek és költségvetések szerint a következő munkák szükségesek:
és pedig I. Föld és kömüves munka 54932 f. 03.
II. Kőfaragó munka . . . 12361 f. 07.
III. Vasvári munka . . . 15348 f. 37.
IV. Acs munka . . . 5573 f. 17.
V. Kátrány lemez . . . 1029 f. 37.
VI. Bádóg munka . . . 2328 f. 11.
VII. Palafedő munka . . . 4567 f. 08.
VIII. Szobrász munka . . . 1869 f. —
IX. Asztalos „ . . . 12748 f. 48.
X. Lakatos munka . . . 10170 f. 50.
XI. Mázoló „ . . . 2064 f. 65.
XII. Üveges „ . . . 1503 f. 84.
XIII. Cserép kályhák . . . 3430 f. —
XIV. Telegraph vezeték . . . 415 f. —
XV. Szobafestő munka . . . 2038 f. 50.
XVI. Terazzo és Betoncsatorna. 2649 f. 03.
XVII. Asphalt burkolat . . . 2161 f. 34.
összesen 135.189 f. 44.
Ezen munkákna kiadása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdettetik; és felhivatnak
vállalkozni szándékozók, miszerint akár az összes munkákra együttesen, akár pedig külön-külön
egyes munkákra nézve kellőleg felszerelt, 50 kros bélyeggel és az elvállalni óhajtott munka
költségösszegének 5 az az öt százalékát felérő pénztérkü bantápnézzel ellátott, bepecsételt
ajánlatukat legkésőbb 1887 évi május hó 31-ikének déli 12 órájáig a debreczeni takaré-
pénztárhoz, nevezetesen Szepessy Antal igazgató ur kezéhez, annál is inkább pontosan
beküldeni sziveskedjenek, mivel netalán később érkező, vagy nem az e czéla már készült
ajánlati mintalapon megírt vagy pedig tökéletesen megfelelően fel nem szerelt ajánlatok
tekintetbe vétetni nem fognak.
A kiviteli tervek betekinthetők Debreczenben a takarékpénztár igazgatójánál, és
Budapestben Gerstler Kálmán műépítész urnál vas-utca 14 szám alatt és pedig minden
hétköznapon délelőtt 9—12 óráig.
Minden vállalkozni szándékozó az egyes munkálatokról szóló, részletes költségve-
tési kivonatokat, általános és részletes feltételeket, valamint az ajánlati mintákat iven-
kint 20 krajczárral egyaránt számitandó árért, akár Debreczenben, akár pedig Budapest-
ben megvezetheti. A költségvetési kivonatban a felajánlott egységárak, és az ezeknek
megfelelő egész összegek vállalkozók által kitöltendő, és ezen kivonatok, kellőképpen tisz-
tán kitöltve és aláírva az ajánlathoz csatolandók.
Határozottan kikötöttetik, miszerint minden olyan ajánlatok, melyekhez csatolt költ-
ségvetési kivonatokban késsel vagy gummival vakart kijavítások, vagy kétséget ébreszt-
hető számkitételek fordulnak elő; ugyszintén minden oly ajánlat, melyben a kitett egység-
árak alapján kiszámított összes költségösszegeen kívül még százalékos, vagy ezekkel egyen-
értékű engedmények vagy felülfizetések iránti pótnyilatkozatok foglaltatnak, egyáltalában
tekintetbe vétetni nem fognak.
A pályázaton részt vehet minden iparhatósági igazolvánnyal és gyakorlási joggal
és szakértelemmel bíró magyar honpolgár.
Az általános, ugy szintén a részletes feltételek vállalkozók által aláírandók.
Az építendő takarékpénztár igazgatósága fenntartja magának azon jogot, hogy a
beérkező ajánlatok közül bármelyiket választhassa.
Debreczen 1887 évi május 4.
A debreczeni takarékpénztár igazgatósága.

Terményárak a debreczeni piacon.
Debreczen, 1887. május 10-én.
Egy m.-máza . . . . . felső, közép, alsó.
Buza 8.60 8.50 8.40
Kétszeres 7.00 6.90 6.80
Rozs 6.00 5.90 5.80
Arpa 5.40 5.30 5.20
Zab 5.90 5.80 5.70
Tengeri 5.40 5.30 5.20
Köles 4.60 4.35 4.10
Burgonya 1 zsák 1.30
100 kl. szalonna 47.00 46.50 46.00
100 kl. haj. 47.00 46.50 46.00
A budapesti gabonátözsderől.
Május 11.
Buzábauma kielégítő volt a kínálat, a
vételkedv azonban mérsékelt maradt. Mind-
azáltal az irányzat nyugodt volt s az árak
12 ezer métermázsányi forgalom mellett nem
változtak. Rozs változatlan. Arpa és zab
gyéren keresetett és lanya maradt. Ten-
geri megtartotta árát.
A határidőkben gyöngye forgalom mellett
kedvezőbb volt az irányzat. A déli tozsdén az
árak szilárdak maradtak. Eladatott buza őszre
8.19—8.17—8.20 frron, tengeri május—jun.-ra
5.64—5.67—5.66 frron, tengeri jul.—aug.-ra
5.88—5.86—5.87 frron, zab őszre 6.06 frron.
A határidők hivatalos jegyzése: Buza
őszre 8.20—8.21 frron, tengeri május—jun.-ra
5.65—5.67 frron, tengeri július—augustusra
5.86—5.88 frron, zab őszre 6.05—6.07 frron,
káposztarepe augusztus—sept.-re 11—11.25
forintón.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos.
Lilomtej-szappan.
Bergman és társától Drezdában a szept-
őt azonnal eltávolítja csodálatos szép fehér
arczsint kölcsönöz és igen kellemes szagu.
Darabonként 45 krért kapható Dr. Rothschnk
Emil gyógyszerházában.
1887-ik évi
Mindenféle friss
töltésű ásványvizeket
továbbá
törött kész festékeket
szoba-lagot, mely a bekenés után 2 óra
mulva teljesen megszárad,
és
fűszer árakat
ajánl tisztelettel
VARGA LAJOS
főtér, a posta épület mellett.

